

To jest dziewczynka...

W dzisiejszym wydaniu:

To jest wąż.

Jak czują się w Ameryce
współcześni imigranci,

którzy muszą zdobyć pracę,
znaleźć nowy dom.

Zastłonka prysznicowa
nie jest wliczona w cenę.

Rozpocząć nowe życie.

Jestem stałym klientem sieci Sears...

Bogdan, Maria,

Wiesiek i Boguś,

pożegnali Polskę,

aby powitać Amerykę.

Dobry wieczór.

Dziś zobaczymy historię,

której opowiadanie zabrało dwa lata.

Rozpoczyna się gdy
kilkoro polskich imigrantów,

przybyłych do Chicago
spotyka człowieka z kamerą.

Marian Marzyński
to ceniony twórca filmowy,

który również przyjechał z Polski.

Decydując się śledzić losy
czwórki nowych amerykańców,

wyruszył w trwającą dwa lata podróż,
którą określił jako

„zapiski o ludzkich marzeniach,
cierpieniu i radości z nowego życia.”

Ta opowieść jest wyjątkowa
i dotyczy czterech różnych osób.

Nie pokazuje doświadczeń
wielu innych Polaków,

którzy znaleźli tu swój dom.

Jest jednak wspomnieniem
naszej wspólnej przeszłości

jako narodu imigrantów,

zestawionym z wizerunkiem nas,
w oczach nowych przybyszów.

Film Mariana Marzyńskiego
nosi tytuł „Welcome to America”.

Pod koniec lat siedemdziesiątych,
w czasach Solidarności,

był w Polsce gwiazdą piosenki.

Młodzi Polacy szli za nim,
tak jak w latach sześćdziesiątych

młodzi Amerykanie
szli za Bobem Dylanem.

Dziś, Jacek Kaczmarski,
imigrant polityczny,

mieszka w Chicago.

Słucham jego najnowszej piosenki.

Śpiewa o kolegach i koleżankach z klasy,

którzy wyruszyli na Zachód
w poszukiwaniu nowego,

po tym jak ich wizja wolności,
Solidarność, upadła.

Pewna para mieszka w Paryżu,

spodziewają się trzeciego dziecka i błagają o wizę do Ameryki.

Inny kolega pracuje jako aktor w filmach porno w Sztokholmie,

gdzie płacą mu za to, co zwykle lubił robić za darmo.

Magda, której mąż zmarł w Warszawie zaraz po rozpoczęciu stanu wojennego,

wychodzi za Hiszpana w Madrycie.

Jan, chirurg, został w kraju.

Jego brat niedawno powiesił się w przypiływie depresji.

Czternastka z tego pokolenia polskich imigrantów,

wylądowała właśnie na lotnisku w Chicago.

Różne organizacje charytatywne i osoby prywatne z Ameryki

opłaciły ich przybycie.

Jedną z takich osób była Madelyn.

Po rozwodzie dokuczała jej samotność i potrzebowała przyjaciół.

Dwadzieścia cztery godziny przed przybyciem samolotu,

ktoś zaproponował jej, aby sfinansowała

parę młodych ludzi lecących z obozu dla uchodźców w Wiedniu.

Dlaczego nie?

"Czy będziesz moim tłumaczem?", zapytała mnie na lotnisku.

Nazywają się Maria

i Bogdan Popielarczyk.

Oboje mają po 22 lata, w Polsce nie widzieli dla siebie przyszłości.

Największy kłopot to mieszkanie, na które musieliby czekać 15 lat.

Więc gdy Solidarność święciła triumf, a Zachodnia granica stanęła otworem, wyjechali.

Są trzy miesiące po ślubie.

Miesiąc miodowy spędzili w obozie dla uchodźców w Wiedniu.

Teraz Madelyn zabiera ich do domu.

To jest jednodolarówka.
Wiecie, co to jest?

Pięć dolarów.

A to dwadzieścia pięć centów.

To piątka.

Pięć centów.

A to jeden cent.

Więc mamy monety po dwadzieścia pięć,

dziesięć, pięć centów

i jeden cent.

I banknoty: dziesięć dolarów, dwadzieścia dolarów.

Zwracajcie uwagę na przystanki, kiedy wysiadacie w mieście.

I bądźcie bardzo ostrożni, jest mnóstwo napadów i kradzieży.

Uważajcie na portfel.

To jest kanał 11...

...kanał 9, kanał 7,
kanał 5, kanał 2.

W sobotę w nocy
jest polski program na kanale 26.

Wytłumacz im to jeśli chcesz.

To jest wąż.

Dziewczynka.

To jest dziewczynka.

To jest jajko.

Jak wicie, są z nami
dwie nowe osoby z Polski.

Jedna z nich to Maria.

Czy mogłabyś podejść
i stanąć obok mnie?

Maria przyleciała wczoraj w nocy.

Przyleciała do Chicago samolotem,

jest z nią jej mąż,

który także będzie
uczył się angielskiego.

Jak ma na imię twój mąż, Mario?

Bogdan. Tak.

Przywitaj się z grupą, Bogdan.

Nie mieli dotąd żadnej okazji,
aby nauczyć się czegoś po Angielsku.

Dzisiejsza lekcja była ich pierwszą.

I jak zauważyliście,
odpowiadali pięknie.

Potrafili wymówić wszystkie słowa.

Filizanka...

Czy to nie wspaniałe?

Talerz.

Głośno. Wąż.

Czy to nie cudowne?

To ich pierwsza lekcja,
a już powiedzieli

czternaście zdań po angielsku.

Podoba wam się szkoła?

Nie rozumieją ani słowa
z tego, co mówię.

Jak masz na nazwisko, Mario?

Populobster.

Nowi imigranci zabierani są
na wycieczkę po Chicago,

przez organizację społeczną,

prowadzoną przez katolicką
instytucję charytatywną.

Pracownica tłumaczy im, że w Ameryce
nie zamieszkają w Lake Shore Drive.

Wynajęcie pokoju
kosztuje tu 1000 dolarów.

"Ale możecie za darmo korzystać
z plaży przy jeziorze Michigan,"

pociesza ich.

To drugie co do wielkości
jezioro w Stanach Zjednoczonych.

Kiedy już znajdą pracę, powinni

odpracować swój bilet z Wiednia.

I jeszcze jedna zła wiadomość:
pracy dla nich nie ma.

Od teraz są zdani na siebie.

Ktoś pyta, ile trwa nauka języka.

"Trzy miesiące,
jeśli się ciężko pracuje,"

odpowiada pracownica,

dając im przedsmak przysłowiowego
amerykańskiego optymizmu.

Przytułek dla nowych imigrantów

to były sklep żelazny
w jednej z dzielnic Chicago.

Kiedyś w tej dzielnicy
mieszkali Polacy.

Teraz, żyją tu Meksykanie
i Portorykańczycy.

Wszyscy, którzy nie mają prywatnych
opiekunów będą mieszkać tutaj.

Maria i Bogdan są jedynym wyjątkiem.

Są jeszcze dodatkowe materace,
wyjaśnia pracownica,

więc nie przestraszcie się,
jeśli w nocy przyjadą nowi imigranci.

Nie jest tu też
zbyt ciepło – ostrzega.

To nic, odpowiadają, nie będziemy
zamykać drzwiczek od pieca.

Później, ku swemu przerażeniu
odkrywają, że w Polacy w Chicago

zajmują się pastowaniem
amerykańskich podłóg.

Polskojęzyczny instruktor
wyuczy ich w sześć dni.

Nie trzeba znać angielskiego.

Dostępne oferty to przede wszystkim
praca w sklepie na nocną zmianę,

w dzielnicach
zamieszkałych przez czarnych.

Wielu z nich to absolwenci uczelni,
którzy nigdy nie pracowali fizycznie.

W ciągu tygodnia, Bogdan i Maria

znajdują pracę
w zakładzie przetwórstwa żywności,

gdzie większość pracowników to
nielegalnie zatrudnieni Meksykanie.

Maria pracuje przy kapuście,

najbardziej znienawidzonej
linii produkcyjnej.

Gdy urząd imigracyjny robi najazd,
nielegalni imigranci znikają,

zostawiając Bogdana i Marię
niemal samych w zakładzie.

Zakład szuka legalnych pracowników,

więc Maria i Bogdan
polecają swoich dwóch przyjaciół.

Wiesiek i Boguś są nierozłączni
od czasu przybycia do Chicago.

Zatrudnimy was na stanowiskach
wymagających najniższych kwalifikacji,

to jest: mycie warzyw, czyszczenie,
składanie pudeł i pakowanie.

Te obowiązki są łatwe do nauczenia
przy minimum instruktażu.

Łatwiej jest wprowadzać do firmy
nowych pracowników

rozpoczynając od stanowisk,
które nie wymagają przygotowania.

W ten sposób,
możemy wdrażać nowe osoby

pokazując,
jak działa firma Orville Kent.

Madelyn, operatorka centrali
telefonicznej na przedmieściach,

wraca do domu po pracy.

Maria i Bogdan mieszkali u niej
zaledwie dwa tygodnie.

Chcieli mieszkać bliżej miejsca,
w którym pracują i wyprowadzili się.

Madelyn znów poczuła się samotna,
więc Maria i Bogdan spytali,

czy nie zasponsorowałyby
ich przyjaciół – Wieśka i Bogusia.

Czemu nie.
Madelyn lubi towarzystwo.

To nie jest po angielsku.
Po co ci to?

Do czego się uczysz?

Do egzaminu na prawo jazdy?
Powodzenia.

Wiesiek ma 38 lat.

W Polsce był taksówkarzem.

Zostawił tam żonę i córkę.

Odkąd poznał Bogusia
w obozie dla uchodźców,

czuje się za niego odpowiedzialny

i kierowanie jego życiem
najwyraźniej mu się podoba.

Wie także, że Boguś oszczędził
250 dolarów z obozu.

"Kup używany wóz.
Będę twoim kierowcą," mówi Wiesiek.

"Ty kupisz samochód,
a ja będę o niego dbał," obiecuje.

Ale Boguś myśli o niemożliwym,

chce zdać egzamin na prawo jazdy,
nie znając ani słowa po angielsku.

Przywieźli ze sobą brytyjskie
rozmówki polsko-angielskie.

Jutro pójdziemy do British Museum.

Tylko, że w Chicago
nie ma British Museum.

Pójdziemy do Muzeum
Nauki i Przemysłu, dobrze?

Nasze muzeum ma również
dobre zbiory malarstwa nowoczesnego.

To akurat mamy w Instytucie Sztuki.

Niech spojrzę.

Zoo jest bardzo interesujące.

Lubicie zoo?
Zwierzęta?

Zoo?

A ty, Bogdan?

To pokój od ulicy,
ale jest bardzo cichy.

Okna wychodzą na ogród.

Boguś ma 29 lat.

W Polsce był dekarzem.

Bogusiowi wydaje się,
że jest playboyem.

W rzeczywistości,
żywi urazę do Wieśka.

Sądzi, że tylko mu przeszkadza.

Te miejsca są daleko od sceny,
więc musimy wziąć lornetkę.

Kiedy Madelyn nie ma w domu,

Maria i Bogdan
odwiedzają Wieśka i Bogusia

i obgadują swoje gospodynie.

"W Polsce,
po skorzystaniu z toalety,

zamyka się za sobą drzwi,
żeby zapach się nie rozniósł,"

tłumaczy Wiesiek.

"Nie rozumieliśmy, że Madelyn chce,
żebyśmy zostawiali je otwarte,

bo tak się robi w Ameryce."

"Wściekała się, kiedy przez długi
czas było zamknięte,

bo myślała,
że któryś z nas jest w środku."

"Z każdym Amerykaninem to samo,"
mówi Bogdan.

"Po wyprowadzce się od Madelyn,
było nam smutno.

Początkowo, nasza nowa gospodyni
nazywała nas swoimi drogimi dziećmi

Ale zaraz
zaczęła nas wykorzystywać.

Wszyscy amerykańanie
wydają się początkowo mili.

Potem okazuje się, że tak naprawdę
nie mówią tego, co myślą.

Są mili tylko kiedy myślą,
że będą coś z tego mieli.

Kiedyś nasza gospodyni dała mi
pół litra twarożku i trochę boczku.

Gdy otworzyłem twarożek,
miał nieprzyjemny zapach.

Spojrzałam na datę ważności,
i okazało się, że boczek był

od dwóch miesięcy przeterminowany.

Ale ona myślała,
że robi mi przysługę

i następnego dnia poprosiła mnie,
żebym posprzątała po jej psie."

Podróż w stronę nowego życia
przebiega podobnie u wszystkich.

Ich celem jest niepodległość.

Przez kilka tygodni Wiesiek i Boguś
próbują zamieszkać na własną rękę.

Wynajęli pokój w czyimś mieszkaniu,
niedaleko zakładu, w którym pracują

i poprosili mnie,
abym ich odwiedził.

"Kim jest wasza gospodyni?" pytam.

I dlaczego tu jest tak brudno?"

"Nazywa się Lilian.

To amerykanka polskiego pochodzenia."

"Ile jej płacicie?"

"Trzydzieści dolarów tygodniowo,
za nas dwóch. Śpimy w jednym łóżku."

Ulegając namowom Wieśka, Boguś
kupił rozpadający się samochód,

po czym usłyszał,
że nie warto nad nim pracować.

Teraz Wiesiek
chce kupić własny samochód,

umawia się na spotkania
ze sprzedawcami.

Innym z pomysłów Wieśka było
założenie firmy kładącej dachy.

On byłby biznesmenem,
a Boguś dekarzem.

Wiesiek jest teraz zdenerwowany.

"Dlaczego się spóźniłeś, palancie?
Wiesz, że musimy poprawić dach."

"Zaspałem," mówi Boguś,
który spędził poprzednią noc

w mieszkaniu swojej dziewczyny.

Naprawiają dach właścicielki.

Obiecała polecić ich innym ludziom.

Jednak dach nadal przecieka,
a gospodyni jest zła.

"Bez reklamy nie ma interesu,"
tłumaczy Wiesiek.

"Nie obchodzi mnie reklama,"
odpowiada Boguś.

Nagle, ku zdziwieniu Wieśka,

Boguś oświadcza, że wyprowadza się

jeszcze tej nocy.

Wiesiek wybucha gniewem.

"Jak mam jutro dotrzeć do pracy bez twojego samochodu?"

„Nie martw się,
przyjadę po ciebie,”

Boguś stara się uspokoić Wieśka.

"Jak mnie niby odbierzesz,

skoro sam nawet nie potrafisz
wstać kiedy trzeba?"

"To możesz zadzwonić
i mnie obudzić."

"A kto zapłaci za te telefony?"

"Gospodyni.
I tak nas oszukuje na rachunkach."

"Widziałeś ostatni
rachunek za telefon?" pyta Wiesiek.

"Tak. Osiemdziesiąt cztery dolary
za twój telefon do Polski."

"Osiemdziesiąt siedem,
nie cztery. Świetnie."

"Mówiłem, żebyś mi powiedział
przynajmniej tydzień wcześniej."

"Dopiero wczoraj się dowiedziałem,
że się przeprowadzam."

W środku kłótni dzwoni telefon.

Wiesiek stara się być spokojny.

Wydaje mu się że mówi, iż Lilian,
ich gospodyni, jest w pracy.

Wiesiek właśnie udowodnił
Bogusiowi, że bez niego,

Boguś nigdy nie poradzi sobie z tutejszą rzeczywistością.

"To jak mam jutro jechać do pracy, na wrotkach?"

Spryciarz z ciebie, kupiłeś samochód,

a ja zamiast tego wysyłam paczki do Polski," mówi Wiesiek.

"To nie moja wina, że masz żonę i córkę," mówi Boguś.

"Nie jestem przynajmniej samotnym dupkiem, jak ty, mam obowiązki."

"Zapomniałeś jak się umówiliśmy, kiedy wyjeżdżaliśmy z Wiednia?"

"To było rok temu. Dłużej tego nie wytrzymam."

"Ile jeszcze będziemy spać w jednym łóżku,

zabierając sobie w nocy kołdrę?"

Wiesiek nie odpuszcza.

"Już mnie nie potrzebujesz, tak? Dlatego się wyprowadzasz?"

"Muszę."

"To się nazywa kolega?"

W Wiedniu mnie potrzebowałeś,

a teraz nie możesz usiedzieć na tyłku."

"Nic podobnego"

"No to jak mam jutro dojechać do pracy?"

Po trzech miesiącach pobytu w Ameryce,

Maria i Bogdan zamierzają wynająć pierwsze własne mieszkanie.

Łazienki są w różnych kolorach - do wyboru.

Można wybrać spośród czterech czy pięciu kolorów.

Agent nieruchomości tłumaczy im warunki.

Zasłonka prysznicowa nie jest wliczona w cenę.

Tapety także.

Mieszkanie nie będzie umeblowane.

Będziecie musieli zorganizować własne meble.

Ponadto, wliczony w cenę jest basen.

Będziecie mogli korzystać z basenu.

I plac zabaw dla dzieci.

Oraz niewielkie pole do golfa przy basenie.

Chciałby się z powrotem do ciebie wprowadzić.

Chce płacić jak najmniej.

Ile chciałby płacić?

Nie zna tutejszych cen. Myślę, że trochę kombinuje.

Mówi, że to zależy od jego zarobków.

Tak. Rozumiem.

Ale ja też mam swoje wydatki.

Poprzednio dostawałam 50 dolarów za pokój z wyżywieniem.

Pokój z wyżywieniem?

No nie z wyżywieniem.
Kupowali własne jedzenie.

On kupuje jedzenie,
a ja robię pranie...

To za dużo.

Rozumiem.

Nie wiem co powiedzieć.

Wydatki na dom wynoszą
600 dolarów miesięcznie.

Muszę mieć kogoś,
kto płaci 200 dolarów miesięcznie.

Może teraz płacić 150 dolarów,
nie wiedząc ile będzie zarabiał.

Dobrze.

Boguś wpadł w kłopoty.

Stracił pracę, gdy przyłapano go
jak podjadał sałatkę ziemniaczaną.

Miał dwie stłuczki, kiedy
na wpół śpiący prowadził nad ranem.

A jego dziewczyna
zaczyna mieć go dosyć.

Jego polska dziewczyna sądzi,

że Boguś potrzebuje kościoła
i rodzinnej atmosfery.

Ale Boguś myśli o czym innym.

Często tu przychodzisz?
Codziennie?

Kilka razy w tygodniu?

Słucham?

Co drugi dzień, tak?

Kiedy przychodzę, to robię tak:

jednego dnia ręce,
a drugiego dnia nogi.

Ty też tak robisz?

Co to jest, to dystans?

Ile już przebiegłeś, pięć?

Ile możesz przebiec najwięcej?

Jak daleko możesz pobiec?

Ile to wytrzyma? Osiem?
Dziewięć? Dwadzieścia?

Bardzo dobrze.

Ja bym tak nie potrafiła.

Jak się z tego korzysta? Tak?

Nie. Już rozumiem.

Nie wiedziałam.

Zawsze robiłem to tak.

Ile mil przebiegasz zwykle?

Ile mil?

Jedną?

A potem idziesz na rower
i ćwiczysz z ciężarami?

Ja zawsze po bieganiu
idę na ciężary,

bo mięśnie są wtedy rozluźnione
i w ogóle. Tak jest fajnie.

Mieszkaś niedaleko?

Gdzie mieszkaś?

Możesz powtórzyć?
On cię nie słyszy.

Mieszkasz w okolicy?

Niedaleko?

Dojeżdżasz, czy przychodzisz?

Przyjeżdżasz na rowerze?

Kłopot w tym, że on nie mówi
za dobrze po angielsku.

Nie rozumie twoich pytań.

Nie wiedziałam. Przykro mi.
Przepraszam.

Mieszkamy niedaleko.

Tak, gdzie? Na Palatine?

On mieszka na Palatine,
a ja na Prospect Heights.

Rozumiem.

Zawsze przychodzicie razem?

Tak, chodzimy tu razem.

Ile funtów możesz podnieść na raz?

Trzysta.

Trzysta? Boże!

Myślisz, że podniósłbyś
trzysta funtów?

No nie!

Pokaż te sflaczałe mięśnie.

Co?

Nogi, sześćset!

Sześćset?

Czy mają tu w ogóle takie ciężary?

Żartujesz!

Mocno! Mocno! Połowa.

Jesteś w połowie.

Ciągnij. Uda ci się.

Dobrze. Dobrze.
I aż do pośladków.

Ciągnij. Pięć sekund!

Uda ci się. Dobra robota!

Ciągnij. Jesteś w połowie.

Ciągnij. Dobra robota!

Nie myślcie o tym.
Będzie trudniej.

Musicie się skoncentrować.

Cześć. Jesteś jego kolegą?

Nie. Jestem Polakiem.

Też dziś pracujesz z ciężarami,
czy tylko mu pomagasz?

Nie wyglądasz,
jakbyś potrzebował treningu.

Połowa! Teraz będzie trudniej.

Wiesiek jest w szpitalu.

Przy polskojęzycznej pielęgniarce,
opowiada przerażającą historię.

"To było koło północy.
Było ciemno, nie widziałem ich.

Szedłem do samochodu i kiedy
sięgnąłem do kieszeni po kluczyki,

zobaczyłem dwóch mężczyzn

biegnących między samochodami,
zbliżali się w moją stronę.

Kiedy chciałem otworzyć drzwi,
jeden z nich uderzył mnie
mocno w twarz i upadłem.

Kiedy się podniosłem,
drugi znów mnie uderzył.

Prawie straciłem przytomność,
ale czułem jak ktoś
przeszukuje mi kieszenie."

"Myślisz, że to byli Meksykanie?"

"Wyglądali jak Meksykanie,
ale to mogli to być
Portorykańczycy lub czarni.

Albo nawet amerykanie, nie wiem.

Było ciemno
i ciężko było cokolwiek zobaczyć.

"Czy mieli jakąś broń w rękach?"

"Nie, nie widziałem."

Wiesiek kłamie.

Naprawdę, będąc ciężko pijanym,
obraził Bogusia w obecności
innych Polaków, a Boguś go pobił.

Wiesiek trzyma się swojej wersji.

"Nie zadzwoniliśmy na policję,
bo nie chcieliśmy wracać do domu.

Żona mojego kolegi
spodziewa się dziecka

i nie chcieliśmy jej wystraszyć
moim wyglądem.

Chyba straciłem trzy zęby.

Mam złamaną szczękę i nie mogę podnieść prawej powieki."

Po tygodniu, Wiesiek wraca do domu.

Boguś, który powiedział mi co się stało naprawdę,

prowadzi mnie do sutereny Wieśka,

ale sam nie chce się z nim widzieć.

Pytam Bogusia, dlaczego w szpitalu Wiesiek kłamał.

Wiesiek sądzi, że należy dbać o dobry wizerunek Polaków w Ameryce.

Czy powinienem mu powiedzieć, że wiem o kłamstwie?

Ruszają mu się wszystkie zęby,

i twierdzi, że przesunęły się w prawo.

Oglądamy rachunek za szpital Wieśka.

W sumie 2700 dolarów.

Żadnego ubezpieczenia.

W końcu Wiesiek wyjawia mi prawdę

chcąc wciągnąć mnie do swojego spisku.

Znajomy meksykanin powiedział mu, że w Chicago są gangi.

Ten znajomy zna kogoś, kto jest w gangu.

"Pojedziemy w miejsce, gdzie pracuje Boguś.

Ja go im wskażę,

a oni zrobią resztę.

Będzie mnie to kosztowało
butelkę wódki.

Muszę tylko powiedzieć,

na jak długo Boguś
ma wylądować w szpitalu."

Wiesiek snuje przede mną swoją wizję.

"Nie szukam zemsty," tłumaczy,
"Ale on powinien wiedzieć,

ile zdrowia i pieniędzy
mnie to kosztowało.

Nie winiłbym go,
gdybym był wtedy trzeźwy.

Wiem, że go obraziłem.

Ale kto bije pijanego,
nie postępuje uczciwie.

Łatwo mi było dołożyć.

To właśnie było nie w porządku."

Sześć miesięcy po przybyciu,
Maria i Bogdan odkrywają Amerykę.

Zapłacili 1500 dolarów w gotówce
za swój pierwszy samochód.

Bogdan ma teraz pod sobą
w zakładzie pięć osób

i wie dzie im się znacznie lepiej.

Bogdan zarabia 6.20\$ za godzinę.

Maria zarabia 5.25\$ za godzinę.

Nie pracuje już przy kapuście,
obsługuje maszynę pakującą.

Maria i Bogdan dołączyli do
konsumpcyjnego społeczeństwa Ameryki.

Nowym aparatem,
fotografują swoje nowe życie,

aby zrobić wrażenie na rodzinie
i znajomych w Polsce

i wzbudzić w nich zazdrość.

Boguś, nietknięty zemstą Wieśka,
bierze chałtury.

Pracuje dla polskiego
przedsiębiorcy budowlanego,

który płaci mu i jego ekipie
5 dolarów za godzinę.

Boguś zatrudnia niedoświadczonych
polskich pomocników,

płacąc im po 3 dolary za godzinę.

Boguś uczy się sztuki kapitalizmu.

Kupił sobie nieco lepszy samochód.

Zrobił postępy w angielskim.

Po pracy, Boguś zgłębia
nostalgiczną scenę muzyki polskiej.

Niegdysiejsze Polskie przeboje
brzmiały pusto

w wyludnionych polskich klubach
na Milwaukee Avenue.

Muzycy, będący kiedyś
gwiazdami w ojczyźnie,

są zmuszeni do pracowania
dorywczo na czarno,

by przeżyć w polskim Chicago.

Większość piosenkarzy
wróci do Polski,

przywożąc fałszywe dowody

amerykańskich sukcesów.

Boguś już wie, że Wiesiek ma zamiar nastąpić na niego gang.

Mam przekazać Wieškowi wiadomość.

"Powiedz mu, że może przysłać i dziesięciu Meksykanów.

Będę na nich czekał."

Boguś ma jednak pilniejsze sprawy, takie jak życie.

Sądzi, że jego pierwszy rok w Ameryce nie poszedł dobrze.

"Wciąż jestem zależny od innych."

"Chciałbym się usamodzielnąć."

Uda ci się, nie martw się.

Po roku w Ameryce, Bogdan i Maria dobrze sobie radzą.

Ale nie tak dobrze, jak by chcieli.

Bogdan zorganizował w mieszkaniu małe biuro.

W którym odkrywa świat finansów i kredytów.

Niewystarczające możliwości kredytowe i staż pracy.

Dziękujemy za zainteresowanie naszą kartą kredytową.

Nie uzyskał Pan ilości punktów, wystarczającej do otwarcia kredytu.

Mimo, iż jego podania o kartę zostają odrzucone,

Bogdan jest optymistą.

Nie poddaje się.

Jest pewien,
że kiedyś nadejdzie jego dzień.

Montgomery Ward...
Garson... Marshalls...

Szanowni Państwo, Pragnę poznać
podstawę decyzji o nie przyznaniu

mi karty kredytowej Sears,
o którą się ubiegałem.

Złożyłem wniosek o kartę,
gdyż jestem stałym klientem Sears.

Często kupuję
w waszych sklepach ubrania,

a wkrótce planuję zakup narzędzi,
gdyż z zawodu jestem mechanikiem.

Sądzę, że karta kredytowa
będzie ułatwieniem dla mnie

i pożytkiem dla państwa firmy.

Doroczny Bal Polonijny

nie otworzyłby przed Bogusiem
swoich podwoi, gdyby nie Rako,

znany też jako Mr. Polish Chicago.

Specjalnością Rako jest wszystko,
czego potrzebują Polscy imigranci.

Ubezpieczenia, ogłoszenia, praca.

Rako zajmuje się wszystkim.

Jako właściciel jedynej polskiej
centrali telefonicznej w Chicago,

Rako wie, kto jest kim.

"Nawet siedzą
zgodnie ze swoją pozycją," mówi.

"Są stoliki z samymi lekarzami.

Minimum sto tysięcy
dolarów rocznie,

tak samo prawnicy.

"Czy oni są jak
polska mafia?" pyta Boguś.

"Nie całkiem. Ale są potężni.

Widzisz tą kobietę w niebieskim
z łysym facetem obok?

Czy on nie wygląda ci
na typowego Amerykanina?

Jest rzeźnikiem.

Prawie nie zna angielskiego.

Przyjechał dziesięć lat temu

i całe dnie robi kielbasy
na Fullerton Avenue."

"Czy to wszystko prywaciarze?"

Pyta Boguś, który dorastał w kraju,
gdzie każdy interes należał do rządu.

"Jasne, tamten ma fabrykę,
dwa sklepy i córkę na wydaniu."

To doroczny bal debiutantek.

Zanim siedemnaście dziewcząt
zostanie przedstawionych

przez swoich siedemnastu ojców
wysokim kręgom Polskiego Chicago,

przedstawiają się sami rodzice.

Tańczą poloneza.

To siedemnastowieczny
francuski taniec królewski,

stworzony w hołdzie
pięknym Polskim blondynkom,

za którymi przepadała
francuska szlachta.

Stał się tańcem otwierającym bal,
podkreślającym Polski patriotyzm.

Poloneza uważano
za taniec dekadencji,

przez ostatnich 40 lat
komunistycznych rządów w Polsce.

Tu, w sali balowej
Conrad-Hilton w Chicago,

polonez powraca w chwale.

To święto polskiego sukcesu
i amerykańskiej ludowej bajki.

Za tę imprezę zapłacili ojcowie.

Dali też ogłoszenia
do luksusowego katalogu,

który ukazał się dzięki pomocy Rako.

Boguś miał czołowe
zderzenie na Belmont Avenue.

Twierdzi, że inny samochód nagle
zmienił pas i wjechał w niego.

Boguś zarzeka się,
że nie był pijany.

Policja zawiozła go do szpitala,

ale nie pozwolił lekarzom
zrobić prześwietlenia.

Był w szoku po wypadku
i bał się szpitalnych rachunków.

Nie ma ubezpieczenia zdrowotnego.

Dwa dni przed wypadkiem,

kupił Toyotę za 6,500 dolarów.

Samochód to obsesja
wśród polskich imigrantów.

Częścią amerykańskiego mitu
o ziemi obiecanej,

jest wizerunek zwykłego robotnika,
posiadającego własny samochód.

W Polsce, to największy
symbol statusu społecznego.

W Polskim Chicago,
samochody i wypadki

to najczęstszy temat rozmów.

Dzięki czwartej kolizji w tym roku,

o Bogusiu dowiedzą się teraz wszyscy.

Prosimy o radę Rako.

Rako martwi się, że Boguś był pijany.

"Nie ma mowy," mówi Boguś
"Byłem po prostu zmęczony i tyle.

Tamten kierowca by czarny," tłumaczy.

W jego samochodzie
policja znalazła pizzę i piwo.

Boguś chce iść jutro do pracy,
ale Rako mówi mu, że chyba oszalał.

"Za ten wypadek,

możesz łatwo zgarnąć
trzy do czterech tysięcy dolarów.

Trzeba tylko pójść do
odpowiedniego lekarza i prawnika.

Lekarz, to urodzony
w Polsce chiropraktyk,

ma duże doświadczenie

w Polskich wypadkach samochodowych.

Po dokładnym badaniu,
na nieszczęście Bogusia,

lekarz oznajmia,
iż nic mu nie dolega.

Mam świetne wieści,
moja żona będzie miała dziecko.

Słucham?

Aha, jesteś w ciąży!?

I spodziewamy się dziecka.

Chłopiec czy dziewczynka?

Nie wiemy.
Trzeba jeszcze poczekać.

Jak je nazwiecie?

Teraz możemy pomyśleć
nad imieniem dla dziecka.

Jak je wybieriecie?
Jak wybieriecie imię?

Czytaliśmy specjalną książkę.

Tam jest czterdzieści
imion dla dziecka.

Ile imion jest w tej książce?

Cztery tysiące.

Przejrzeliście cztery tysiące imion?

Tak.

W porządku. I które wybraliście?

Dziewczynka to Angie lub Johanna.

A dla chłopca, Daniel.

Danny? Danny?

A co zrobicie ze swoim nazwiskiem, Popielarczyk?

Zmieniliście je już raz, na Popiel.

Zostaniecie przy nim?

Nie. To był błąd.

Nie chcemy zmieniać nazwiska.

Chcemy zostać przy starym, Popielarczyk.

To dlaczego je w ogóle zmienialiście?

Bo pewnego dnia, kiedy poszliśmy do banku,

i kobieta w banku powiedziała nam,

żebyśmy zmienili nazwisko na Popiel.

Tak będzie krócej i...

Więc kobieta w banku miała kłopot z wymówieniem Popielarczyk.

I powiedziała, dlaczego nie zmienicie nazwiska na Popiel?

Zgodziliście się, a teraz tego żałujecie.

Dlaczego żałujecie?

Bo to nazwisko naszych rodziców.

Nie chcemy zmieniać ich nazwiska.

"Dlaczego pozwalamy zarabiać na nas gospodarzowi?"

"Płacimy mu 375 dolarów miesięcznie.

Jeszcze 50 i moglibyśmy zostać swoimi własnymi gospodarzami."

Kiedy Bogdan znalazł nową pracę

jako konserwator w Easy Foil,
zdecydowali się kupić własny dom.

Oto Wiktor.

Dobrze ustawieni znajomi
są pożądanymi wśród nowych imigrantów.

Victor jest szefem Easy Foil
i załatwił Bogdanowi pracę.

Zarabiając wspólnie 17,000\$,
Marię i Bogdana stać było za ledwie

na mieszkanie za 34,000\$
przy lotnisku O'Hare.

Hałas wliczony w cenę.

Wiesiek wysyła do polski paczkę.

To dla jego jedenastoletniej córki

z nieoficjalnie
rozwiedzionego małżeństwa.

Imigracja ma swoją cenę.

Dobra materialnie za poczucie winy.

Te paczki są
bardzo potrzebne w Polsce.

Ale są czymś ponadto,

są częścią rytuału naprawiania
zerwanych więzi rodzinnych.

Marzeniem Wieska jest
sprowadzenie do Ameryki swojej córki.

Chce wygrać proces
o przyznanie mu prawnej opieki.

Ale wie, że to długa droga.

A jego żona,
ma Polski rząd po swojej stronie.

Jako uchodźca polityczny,
Wiesiek jest na czarnej liście.

Poglądy Wieśka są proste:
chce lepszego życia.

Chce, żeby jego córka
miała na święta plastikową choinkę,

taką, jakiej nie ma nikt w Polsce,
kraju bogatym w sosny.

Więc Wiesiek wysyła córce
sztuczne drzewko za 75 dolarów.

Chce, żeby wszyscy tutaj i tam
wiedzieli, że w Ameryce jest kimś.

Wiesiek zmywa naczynia
w Polskiej sali bankietowej

w dzielnicy zamieszkałej
przez różne narodowości.

Właściciel nie chce, żeby Wiesiek
fotografował się z talerzami.

"Kuchnia to nasz sekret," mówi.

Nie ma za to problemu
ze zdjęciami dziewczyny Wieśka, Jasi.

"Jest jedną z najlepszych kelnerek."

Podobnie jak Wiesiek,
Jasia zostawiła w Polsce dzieci

i marzy o powrocie za parę lat.

"Kiedyś zarobimy tyle pieniędzy,

że będziemy mogli
wrócić do Polski i żyć jak ludzie."

Czują, że nigdy nie zostaną częścią
tego dziwnego amerykańskiego świata.

Maria rodzi.

Dr Iwanicki powiedział,

że będzie to długa noc.

Czekam.

"Pępowina jest dwukrotnie owinięta wokół szyi dziecka," tłumaczy lekarz.

To może doprowadzić do uduszenia.

Przez wiele godzin
staliśmy przed dylematem:

czekać, czy zdecydować się
na cesarskie cięcie?

Chcieli zaczekać.

W Polsce, cesarskie cięcie
uważane jest za poważną operację

i wstydlive doświadczenie
dla rodziców.

Na szczęście,
operowaliśmy w ostatniej chwili.

"Moją pierwszą reakcją były łzy."

"Ona była bardzo wzruszona."

Czy tatuś chce go potrzymać?

651 dnia po przyjeździe,

dzień po przyznaniu Bogdanowi
karty American Express,

Daniel Popielarczyk
przyszedł na świat w Polskim Chicago.

Pilnuj czy ma włożony czepek,
żeby było mu ciepło w główkę.

Boguś kończy dziś 31 lat.

Wiesiek nie został zaproszony.

Zniknął z widoku jakiś czas temu.

Chodzą plotki,

że Wiesiek jest rozgoryczony
i myśli o powrocie do Polski.

Nie, odłoni mu twarz...

Czy tak nie jest lepiej?

Potem pomyślałam,
że nie chcę im przeszkadzać,
schodziłam na dół do toalety.

Boguś kupił nowy samochód,
ale nadal nie ma
amerykańskiej dziewczyny.

Wersja polska:
Krzysztof Kościuczuk